

BULLETIN

Společnosti Otokara Březiny

46

Jaroměřice nad Rokytnou

BŘEZEN 2008

Když nebe vaše okna ozáří ...

Otokar Březina

Když nebe vaše okna ozáří a v žáru milosti
když na výsluní plody zčervenaly, trhejte a jezte,
a svatou radost slavně vítejte, poselství věčnosti,
a k slovům jejím záhadným ve jménu bratří odpovězte.

Je radost jako píseň ztracená ze žití vyššího,
zpívaná v opojení mystického vína,
jak úsměv na zářící tváři spícího,
jímž náhle procitlý na sen svůj zapomíná.
Bratrské zachvění, jež letí všemi dušemi,
početí světa, jenž se v hloubce věků tvoří
a k němuž jara minulá s kořistí svojí odplula
průplavy žhoucích západů, přes černé vlny moří;
přes černé vlny moří,
kde louky na dně, vzkvetlé hvězdami, v čarovném tichu hoří.

Chlad vane končinami času našeho a podzim laskavý
nám dal už setbu sluncí předvěkých; teď růže kvetou k ránu
a duše volají se v modru radosti, jak ptáci zpěvaví,
v šik radící se trojhranný ve vůních oceánů.

— —

ANNA PAMMROVÁ OČIMA ALMY KŘEMENOVÉ

Autorkou knihy o Anně Pammrové je Alma Křemenová, neteř Anny Pammrové. Těžko bychom hledali člověka povolanějšího než tuto ženu, která strávila se svou tetou ze všech příbuzných nejvíc času, zejména na sklonku jejího života. Byla to právě ona, kdo u Anny dlel v jejích posledních chvílích a kdo jí vypravil pohřeb. Při pořádání pozůstalosti měla Alma jedinečnou možnost nahlédnout do nitra své tety. Rozhodla se nabídnout podobný pohled i dalším čtenářům tím, že část zápisků, deníků a listů Anny Pammrové zveřejní.

Almě Křemenové bychom mohli vytknout, že většinu knížky tvoří zápisky té, o které je biografie psána, tedy Anny Pammrové. Psát biografii této záhadné ženy a nevypůjčit si k tomu její slovník, její svérázný pohled na svět, stalo by se sepsání biografie nesplnitelným úkolem, nebo při nejmenším, dílem neautentickým.

Čím víc se toho o Pammrové dozvídám, tím větší hlubina se přede mnou otvírá, otvírají se dveře nesčetných třináctých komnat. A to přesto, že Anna Pammrová se svými názory netajila, přetvářka nepatřila do její společenské výbavy. Fascinuje mne svou svébytností, svérázností, nenapodobitelností, svojstvím. A tyto své názory dávala, někdy i docela tvrdě, znát svému okolí.

Kým vlastně byla Anna Pammrová? Hospodyňkou nebo emancipovanou ženou? Feministkou či ekoložkou? Zajímala se o muže, toužila po nějakém? Nebo snad byla tou úzkostlivou hospodyní, která během války opakovaně sháněla potraviny pro známé z Havlova za nejnižší cenu? Zkusme si Pammrovou obsadit do výše zmíněných rolí.

PAMMROVÁ ŽENOU

Svatba - tedy spojení, nový svazek dvou milujících se, bez pochyby vždy víc znamenala pro ženy. Manžel měl být oporou, přítelem, poskytovat bezpečí, aby žena mohla pečovat o děti a domácnost. A Pammrová? Prvního muže, který se o její ruku ucházel, odmítla, a dobrovolně zůstala svobodnou matkou. Víc než odvážný počin, měřeno pohledem tehdejší doby. Svou svatbu s Krohem, nazývá

půlnoční chvílí své existence, s fatálními důsledky, způsobenými chaosem v jejím nitru. Nedokázala si představit, že by jinak mohla člověku zelených očí přísahat věrnost, oddanost a poslušnost.

Pammrová něčím připomíná Boženu Němcovou. Ta se také vzpírala manželskému jhu, obě ženy potřebovaly muže, kterého by si mohly vážit pro jeho životní postoje, který by je nade vše miloval, a také si jich vážil.

Sen o rakvi jako svatebním daru od matky, je výmluvným symbolem. Jedině v objetí těchto čtyř prken bude mně umožněno konečně se smířit se všemi palčivými protiklady tohoto na tyranii a výsměchu založeného stavu ženského neživotného působení. Ženy, hledající dokonalost svazku manželského jsou věčnými hledačkami, říká Anna.

Koho vinit z faktu, že právě pohlavnost pocítuji jako nežádoucí břímě?

(str. 128)

Ó, jak se jen odtrhnout od tohoto světa! -Styk s tímto hnojem a potem páchnoucím okolím, s těžkými věcmi, bezduchými osobami, zatopenými v nízké žádosti ještě nižších a těžších věcí stává se mi každým dnem nesnesitelnější. (str.131)

...veškeré mimozemské části mé osobnosti zůstaly do jistého stupně nedotknuty člověkem zelených očí. (str. 137)

Žena si dle Pammrové může zachovat a dokonce i dál budovat svůj vlastní svět, i za podmínek zdánlivě tomu nepřejících.

ANNA MATKOU

Bezmocná stojím před vlastními dětmi. Hrozivý problém rodu mne pronásleduje. Proč zrodila jsem-aniž jsem si je přála- ty dvě bytosti? - Sebe v nich necítím, jsou povahově tak odlišné... (str.127)

Z toho Pammrová vyvozuje...

- ...hřích matek je nevyhladitelný, nejsou již pravými matkami dnešní matky, poněvadž nechrání děti před důsledky temného početí. Velmi ubývá tvořivých, oživujících proudů v citovém ovzduší rodičích i zrozených....vlivem všeho, co muž vymyslel a uvedl v teorii a praxi, ubývá životní záře ... (str. 128)

Dítě je pro ni novým SVĚTOTVOREM, Pammrová se neumí dost dobře vyrovnat s přivedením nového tvora na svět. Domnívá se, že dítě čerpá svou sílu odjinud než z těla své matky, právě proto podle ní vzniká dítě jako zcela odlišná individualita.

...mám za to, že fyzická část člověka bývá stavěna na něčem, co se vsune již před početím do plodících orgánů záhadným působením zmíněných sensorielních proudů, od nichž vychází onen prvotní samovolný pohyb napolo vyspělého embrya. Jako světlo bylo dřív než slunce, tak člověk byl dřív než jeho tělo... (str. 110-111)

Rodiče jsou pro Pammrovou jen bezděčnými vyvolavači dění...touto sentencí se Pammrová velmi blíží východním filosofiím, kdy si člověk své rodiče vybírá sám, aby splnil úkol jemu daný...

Pammrová dělí lidi do dvou skupin:

Na ty, kdož vznikli z kladných záchvěvů a budou vždy vládci, heroi, mágy. Magično a mystika rozhodně nejsou pro Pammrovou cizím pojmem. Ti, jenž vznikli ze záporných záchvěvů duševních prvků, zůstanou otroky, párii, automaty. Od prvních pocházejí ideje, vědomí síly a poznání. Od druhých jen žádosti těla, nevědomost, pasivita, lhostejnost, říká Pammrová.

(str.111-112)

Kromě takto vyhraněných typů lidí existují dle Pammrové také jiné kombinace a odstíny lidí různě problematických, dle toho, jaká substance v lidech převládá.

Má vůbec prostředí vliv na výchovu dětí?

Vtělilo se - zrodilo se. Žádná nikdy neví co, zdali bohočlověk, zdali zvíře-člověk, zdali ďábel-člověk, zdali nástroj-člověk. (str. 113)

Bohočlověkem je, viděno očima křesťanů, pouze Ježíš. Zdá se, že teorie Pammrové jsou mnohem košatější, nežli nám známá dogmata. Opravdu ze srdce lituji, že tu zvláštní a záhadnou ženu, nemohu potkat na svých toulkách vysočinou, na skalách nad Bobrůvkou. Bylo by toho hodně, na co bych se jí chtěla zeptat. Určitě bych jí nezapomněla říct, že některé události, či směřování dění předpovídala dobře, ale nevím, nevím, zda by z toho měla radost, protože její představy ohledně směřování jejích současníků a nás, následovníků, byly docela pesimistické, jak z hlediska čistoty přírody, tak i naší (etika, morálka, vyšší princip, síly víry a síly ducha vůbec).

Tam jsem je (dítě - syna Františka), položila na dubové listí a s upřeným zrakem na jeho ještě nevýraznou tvář jsem řekla : Neodlučuj se od stromů, hvězd a dobrých knih! Les nebo zahrada ať se stane tvým domovem až do posledního dechu. Strom tě bude těšit, živit, v zimě zahřívat, v létě chladit a v nemoci léčit. Hvězdám obětuj cit i myšlenku. Ony tě povedou ke zdroji všesvětové lásky, posvítí tobě na záhadu vlastního žití. Za nocí hmotných starostí budou ti věčně zářícím písmem Pravdy.

Z hloubky a dálky, v níž plují, poznáš hloubku a dálku vlastní své duše...

A tak jak neodvracej zraku od hvězd, tak neodvracej ruky od hlíny!-

Obé ti dá, čeho ti třeba. (str.115-116)

Tato sentence je nepochybně nejsilnějším místem knihy.

Pammrová klade důraz na svobodné rozhodování člověka a nutnost pracovat na zdokonalování sebe a svého okolí. Komentuje to svým jadrným a svérázným způsobem:

Zvláště za našich dnů nehrdinských bojů, internacionální industrie, exhumanitní vědy, bahnité politiky, horečného obchodu, samo sebou prokletého luxu, zoufalého spolčování a nezbožného náboženství málokdo pomyslí na místo z Bhagavadgíty: Jen ten, kdo v sobě nalezne světlo, je zajedno s bohem.“- (str. 117)

Tvrzení jistě nadčasové. Dle Pammrové lidé nehledají nasycení, ale podráždění, rostou nepotřebné potřeby.

Nit suchou takřka na nikom nenechá, ta pozoruhodná žena, sama vzdáleně podobná kněžce, která snad kdysi v druhohorách dominovala skupině lidí, když ještě neměli své dnešní hrubohmotné tvary a nebyli rozdělení na pohlaví v dnešním slova smyslu.

Přemýšlím nad jejími slovy, ptám se, co se změnilo? Obchod je stále horečnější, nepotřebné zboží se vozí přes půl světa (například hračky a oblečení z Číny k nám, navíc plné jedovatých ftalátů a dalších chemických látek). Co se hraček týče, v době Anny Pammrové to nejspíš byly kolíky dřeva, kamínky, mech, materiál, který děti mohly nasbírat v prostředí, kde žily, nebo hadrové míčky, ostatně dle vyznavačů waldorfského učení takové hračky jako hladce ohoblovaný kolík dřeva, měkká hadrová panenka, udělají duši dítěte větší službu než módní panenka Barbie, která s dítětem bude mluvit, která se dokonce i počurá, a je tak dokonalá, až je z tomu člověku špatně, která je už tak hotová, že nepodníí fantazii, naopak jí ustříhne křídla. Exhumanitní věda? A co jiného je zachovávání dětí, které při narození mají váhu pouhého půl kila, při životě? A co radioaktivní zbraně a celý zbrojařský průmysl... ? Jinými slovy, postoje, hodnoty, dílo, celé poslání této ženy je dle mého mínění stále aktuálnější!

PAMMROVÁ EKOLOŽKOU

Čím je město v mých očích? Ohromný krám, bludiště rafinované nečistoty, protikladných žádostí, potencované nespokojenosti, strojenosti, citové neoprávdovosti. Jest průpravnou k poslednímu jednání společenské komedie, pastí pro neprozíravé...

Co by Pammrová říkala dnešním městům, v kterých se párují muži s muži, ženy s ženami, s tetovanou pokožkou a kruhy v nosu? Městům, kde si muži barví a melírují vlasy, kde ženy proudí v davech na plastické operace víček, prsou, nosí umělé nehty s obrázky, nehty, které vypadají jako drápy opeřenců nebo čarodějnic.

Jejímu soudu by těžko kdo unikl, jejím nárokům by těžko kdo vyhověl.

Ani o vesnici neměla Pammrová lepší představu.

...vesnice podobající se velkému hnojišti. Nyní zde živořím. Před oknem defilují drzé kozy, nemotorné krávy, přiblblí psi, znetvoření lidé a degenerovaná prasata.

A konečně, který ekolog by nezajásal při četbě výkřiku Anny Pammrové: Respektujte duši země, aby ona nezkřivila nakonec vaši!

Na nezdravost našeho světa, lépe řečeno naší společnosti, upozorňuje stále víc sociologů, psychologů, psychiatrů. I růst počtu duševních chorob a sebevražd tyto these potvrzuje.

PAMMROVÁ V ROLI FEMINISTKY

Nemohu prozatím popřít, že vaření, praní, smýčení, šití je nevyhnutelný upír ženského světa. (str 137)

No, prosím, která nikoliv jen feministka, ale která žena - vyjma bytostných hospodyněk - by nezajásala při čtení těchto řádek? Být političkou, s takovým volebním programem by Pammrová lehce sbírala i v dnešním světě hlasy většiny žen, mířících do volebních místností.

Zdá se mi někdy, že jakýmsi mýtickým strážcem ženského rodu byla jsem k tomu vyvolena, abych odhalila světu ústřední oblast, v níž se sbíhají veškeré, po tisíce let tajemné nářky pudově zkřivených žen.

Kdyby se ženy nebály svého určení, zdařila by se bez pochyby výprava do tajuplné říše průzračných odpovědí na kalné otázky. Není nám ještě dopřáno spatřit pravou formu naší duše mužem nepošlapanou.

Nekvete v létě, co na jaře bylo pošlapáno. (str. 166)

...všechny společenské útvary jsou výplody mužů, kteří nikdy neměli na zřeteli podklad rodové existence. Jejich snaha uzavírala vždy ženám cestu do oblasti absolutního ženství.

Čím déle se zabývám Pammrovou, tím více si uvědomuji, že mluví i za mne, byť jazykem, dnes hůře srozumitelným.

Sotva však jsem si osvojila její svérázný jazyk, uvědomila jsem si, že tato žena byla veskrze moderní a že dokonce ještě i v dnešní době by žila nepochopena na okraji společnosti. Lidé dnes často žádají pokleslou zábavu a věk techniky působí na lidi tak, že se mění z bytostí komunikativních na jakési osamělé zajatce světa reklamy, obchodu, vnucovaných trendů a vlivů.

Přemýšlím, co je vlastně tím proklamovaným pokrokem naší civilizace. Jaký názor by Pammrová měla na hypermarkety, všudypřítomná auta, na nekonečné plochy asfaltu, napřímené řeky, na klonování, na to, že stěží poznáme, jaká je roční doba? Možná by řekla “Klaníte se bohu obchodu, nehledíte na nasycení, ale na podráždění, pěstujete ne potraviny, ale poživatiny, nechápete duši země a ona vám to dá znát v dalších a dalších živelných pohromách. Blaze tomu, kdo může utéct k duchu z této materiální psoty! Mnohé věci budou obětovány ve jménu kšeftaření.” Pammrová varovala před USA a jejich „civilizačními“ vymoženostmi. Prohlásí-li se hmotná úroveň za jedinou, pak není cesty ven, říká.

Poselství Anny Pammrové je aktuální i dnes. Vzdálená od nás jedno století, mluví nám Pammrová „do duše“.

Do jakého proudu by se dnes asi zařadila? Brojila by zcela jistě proti technice, která lidi okrádá o vzájemný kontakt i o kontakt s přírodou, proti pokleslé zábavě, všudypřítomnému sexu (ona by řekla zlovolnému temnému démonu), hráčským doupatům....

Pokusila jsem se Pammrovou představit čtenářům v různých rolích, snad by měly být spíš otazníky za každým jednotlivým nadpisem. Opravdu netuším, jaká byla Pammrová ve skutečnosti, ale jedno vím jistě, její dílo je nutné zkoumat dál, už proto, že nahradíme-li slovník Pammrové slovníkem dnešním, zjistíme, že zdaleka není svou filosofií dnešku tak vzdálená, jak se jeví být na první pohled.

Už to, že budí a živí zájem o svou osobnost, teď už zdaleka nikoliv jen proto, že po léta korespondovala s Otokarem Březinou. Zejména

mnoha mužům dneška „plete hlavu“. Po seznámení s Alfou, knížkou Pammrové dost mužů tvrdí, že jim to hlava nebere...

Zakončím citátem z Pammrové: Šťěstí je tam, kde je vůle k životu a síla k pravdě.

16. 2. 2008

VĚRA JELÍNKOVÁ

Miloš Dvořák o Otokaru Březinovi

[Ladislav Soldán](#)

Miloš Dvořák o Otokaru Březinovi - anotace

Kniha o Otokaru Březinovi přináší reprezentativní soubor dosud převážně jen časopisecky uveřejněných a dnes už mnohdy zapomenutých studií katolicky orientovaného literárního kritika, historika a básníka Miloše Dvořáka. Ten se narodil roku 1901 v Jasenici u Náměště nad Oslavou. Po studiu češtiny a francouzštiny na Filozofické fakultě UK učil postupně na gymnáziích v Nitře a Třebíči. V rámci své badatelské praxe věnoval pozornost zejména tvorbě Otokara Březiny, Jakuba Demla a Jana Zahradníčka. Vedle domácích autorů se však zabýval také francouzskou literaturou. Své články a recenze publikoval ve Tvaru, Akordu, Listech pro umění a kritiku i dalších časopisech. Už v době vysokoškolských studií vydal významnou studii Tradice díla Otokara Březiny. Zemřel v Náměstí nad Oslavou 26. července 1971. Předložené studie se týkají Otokara Březiny - pro Dvořáka nejvýznamějšího autora a zároveň i jeho osobního přítele. Kniha zahrnuje březinovské studie vzniklé mezi lety 1919 až 1970, navíc je doplněna o několik statí a recenzí, které editor Ladislav Soldán získal z rodinné pozůstalosti a jež jsou uveřejněny vůbec poprvé.

- ▶ **Nakladatel:** [Akropolis](#) ▶ **Formát:** 172 stran, 25x17,5cm, **česky**, brožovaná vazba
- ▶ **Rok vydání:** 2008 (1. vydání)

— —

ZA JARKOU CHALUPOVOU

Jarka odešla,
už není
Je mně to líto,
tak líto...

Jsou zprávy, které jsou k neunesení, kdy je tak těžké pochopit, kdy je těžké uchopit, není a nebude, už není, už ji nepotkám na této zemi....
Taková zpráva skloní hlavu, do očí vžene slzy, zpráva, která má v sobě otázku, spousty otázek, na něž neznáme odpověď, otázek po smyslu dění, našeho plahočení na této zemi...

7. 1. 2008 skonala Jaroslava Chalupová, naše vzácná přítelkyně, žena, kterou každý měl rád, si oblíbil...

Jsou zprávy, jimž se zdráháme uvěřit, odmítáme přijmout definitivu, v nich obsaženou...

Ještě přijdou Chalupovi, oznamuji doc. Černému v zasedačce Masarykovy university, s vysloveným otazníkem, zda na ně počkáme. Nepřijdou, a Jarka už nepřijde nikdy....odpověď mne omráčí, zalehne svou nevyslovenou tíhou, ne, nechci, to není pravda, není, nemůže být, přece ještě ...měla čas...slůvko obracím v dlani jako malé dítě barevný oblázek...ne a ne, nechci rozumět.

Chalupovi. Jednoho bez druhého si ani neumíme představit. Každý je rád viděl. Vždy spolu, vždy dobře ladění, uměli vyprávět, uměli naslouchat....

Proč právě ona? A proč vůbec odcházejí takoví lidé jako ona tak brzy? Zdráhám se uvěřit, polykám slzy, vzpomínám.... Měla tak ráda život, a on je zatím tak krátký, tak rychle uplyne! Podobá se nejkratší povídce, plamenu dohořívající svíce, kratší než vzdech ...než se kámen nadechne, lidský věk uplyne...

ŽALM 22 Hle, jen na píd' odměřils mi dnů a jako nic je před Tebou můj věk.

Člověk je jen vánek pouhý,
i kdyby stál pevně.

Dnes ráno je venku hustá bílá mlha, v které jen tuším obrysy stromů a domů, lesům mlha sluší.

Vzpomínky na Jarku však nejsou zahalené mlhou. Nemusím si podat album a probírat se fotkami. Stačí přivřít víčka a běží film setkání....

V těchto chvílích nás všechny asi napadá, co je dál, co je asi potom...
Nevím.

Možná se jednou zase všichni sejdem zde na vysočině, v Tišnově nebo ve Skryjích u Bobrůvky, která utíká přes kameny, tvoří hranici pozemku Šafránků, kde v létě hoří plno květů, obsypaných spoustou motýlů, zase si dáme kávu a skvělý štrůdl paní profesorky Urbánkové. Nebo se snad setkáme u domku Anny Pammrové, kousek od pramene svěží vody, kousek pod silnicí, nad kterou se za vysokých nocí vznáší jako motýl nasvětlený kostelík v Olší...

Postojíme na skalách, pod námi široce rozevřené údolí vydechne na pozdrav, borovice, smrky nám zamávají, obrys mlýna hluboko pod námi..

Vydala ses teď na svoji nejdelší cestu....

Nevím, kolik času nás dělí.

Zda to jsou dny, měsíce nebo léta. Z pohledu věčnosti je to však jedno.

Dokud tu budeme, budeme to my, kdo ponese dál, v sobě, Tvůj příběh.

A tak, dokud tu bude naše společnost, náš spolek lidí, shromážděných kolem osobnosti ženy s duší lesa, ženy ze zářivé vysočinské samoty, ženy, plné tajemství, stejně velkých jako život a smrt...ta žena znala odpověď...hledejme ji tedy dál, i jménem Jarky ...

Jsou dva světy.

Svět živých a svět mrtvých.

Mostem mezi nimi je naše láska.

A láska, ta smrti nezná

VĚRA JELÍNKOVÁ

Za Radovanem Lukavským

Jeho život je velikou inspirací pro všechny, s nimiž se někdy setkal. Jestliže mottem dnešního člověka je nejčastěji pachtění za majetkem, za mocí, za požitky, pro pana profesora platilo jiné motto, řečeno s básníkem: „vaše velikost - nemyslet na sebe, vaše urozenost – oběť “. Svoji urozenost prezentoval nenápadně dnes a denně, ať mluvil s uklízečkou, nebo ministrem. Pro každého měl laskavé slovo a povzbuzení. Kde bral tu sílu v zcela zdevastovaných poměrech, že ho neuchvátila nenávist. Ani když byl za nacistů nasazen na nucené práce, ani když mocní kolaboranti s cizí mocností a tanky za zády, ho nepřinutili vydat prohlášení, v němž by se omluvil za své hodnocení okupace Československa v roce 68. Po roce 70 následovala řada let, kdy nedostal příležitost v televizi. Jedinkrát jsem neslyšel, aby na ty pokleslé a zbabělé způsoby lidí, s nimiž se občas musel stýkat, vzpomínal s nenávistí. Nikdy ani náznakem.

Měl jiné hodnoty než moc, majetek a požívačnost. Z víry čerpal sílu k laskavému slovu i k povzbuzení a nikdy neváhal přiložit ruku k dobré věci..

Jak bytostně mu záleželo na mladých, to si člověk uvědomil, když hovořil na setkání mládeže ve Žďáru nad Sázavou v roce 2002. I na naše poslední setkání v Jaroměřicích nad Rokytnou přijel mladé povzbudit na první ročník „Doteků krásy“. Když odjížděl, byl tak unavený, že v autě usnul ještě než jsme vyjeli z Jaroměřic. Měl problém s výpadky paměti, ale ještě před Vánočními svátky mi řekl, že role, které měl nastudovat, zvládne. To bylo povzbuzením nejen pro něho. Co na tom, že ve Višňovém sadě hrál svoji poslední roli jen jedinkrát. Tu hlavní roli, tu nejimpozantnější, kterou hrál po celý život, tu hrál mistrně. Při své skromnosti, obětavosti a laskavosti uměl vzdorovat zlu a co mu síly stačily, podporoval Dobré dílo, to dílo, které bylo v hlavách a srdcích lidí pěstováno přes tisíc let.

Z jeho návštěv máme cenné amatérské nahrávky. Jistě budou využívány i v budoucnosti.

V roce 1990 byl mezi těmi, kteří se přihlásili k obnově SOB. Jeho členství bylo naplněno ochotou pomáhat, kde bylo potřeba. A jeho slavné večery poezie byl ochotný pro Společnost dělat i bez honoráře, protože „ to lidé potřebují znát“. Co že lidé potřebují znát? Hodnoty, jejichž respektování je předpokladem úcty člověka k člověku a pro

dobré soužití lidí v rodinách i celé společnosti. Sám to vyjádřil slovy "Kde je víra a láska, tam je i naděje".

Drahý pane profesore, už jste byl povolán mezi „velké a svaté našeho rodu, kteří jdou s námi v zahradách světla“ (O.B.). Vaše dílo zde bylo dovršeno. Za všechno díky!

Za výbor Spol. O. Březiny Jiří Höfer

— —

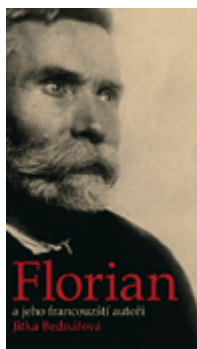
Významný herec, pedagog a člen činohry Národního divadla v Praze, ale také zakládající člen Společnosti Otokara Březiny v Jaroměřicích nad Rokytnou zemřel v pondělí 10. března tohoto roku ve věku 88 let. Mimo dlouhé řady divadelních, filmových a televizních rolí se věnoval rovněž recitaci, mezi jinými z díla básníků našeho kraje, např. Otokara Březiny, Jakuba Demla, Jana Zahradníčka, Ludmily Klukanové a dalších autorů. V Jaroměřicích nad Rokytnou byl naposledy 17. října loňského roku, kdy zaštitil první ročník "Doteků krásy" - recitace české poezie v interpretaci studentů gymnázia z Telče, Olomouce a žáků jaroměřické ZŠ Otokara Březiny.

Publikoval ve Vyšehradu překlad knihy R. M. Rilkeho "Píseň o lásce a smrti korneta Kryštofa Rilka" (1971), později vyšly monology o herectví "Být nebo nebýt" (1985), ze svých oblíbených básníků sestavil knížku "Moje nejmilejší verše" (1996, 2007), naposledy vyšla "Kultura mluveného slova" (2000). O jeho životě se můžete dovědět v řadě rozhovorů přístupných na internetu nebo z knihy "Rozhovory s dědečkem" (2005) od jeho vnučky Kláry.

Jeho životním krédem byl citát ze Shakespearova Hamleta: "Blažení jsou ti, v kterých se cit a rozum mísí tak, že osud nemůže si na ně hrát jak na flétnu, co se mu zamane."

(rz)

— —

Upozorňujeme, že tato kniha, kterou vydalo Centrum pro studium demokracie a kultur byla vydána v lednu 2007.

K dostání je v knihkupectvích, nebo na stránkách Centra pro studium demokracie a kultury (www.cdk.cz) ze kterých jsou převzaty i následující informace.

Kniha **Josef Florian a jeho francouzští autoři** je věnována francouzským uměleckým a intelektuálním podnětům, které formovaly Florianovu osobnost. Současně Floriana pojímá jako jednoho z předních interpretů francouzské kultury konce 19. a počátku 20. století. Prof. Milan Suhomel o ní ve svém posudku napsal: „Objevná práce Jitky Bednářové je založena na nesmírně obsáhlém a zevrubném studiu materiálův, a to namnoze pramenů dosud nezveřejněných a neznámých; nalézají se v archivech tuzemských i francouzských, veřejných i soukromých, pátrá po zdrojích zapadlých a marginálních. (...) Specializované frankofonní zaměření práci neomezuje, naopak vyhraňuje ji. Právě zde je čtenáři dopřáno odhalovat tajemství Florianova typu a jeho tvůrčí jedinečnosti. Tak se s Florianem dostáváme do nejtěsnějšího kontaktu při posuzování jeho aktivit překladatelských. S velkým pochopením přihlíží dr. Bednářová k jejich svébytnosti a ke zvláštním podmínkám, v nichž se toto nevšední dílo naplňovalo. Její překladatelské komparace a stylistické studie jsou ukázkami jazykového důvtipu a důmyslu i vnímavosti pro styl a celkovou koncepci. (...) Monografie doceluje obraz florianovského fenoménu ojedinělým způsobem, je to nejdůkladnější a nejzasvěcenější práce, jaká byla o Josefu Florianovi napsána.“

Josef Florian (1873–1941) byl překladatel a vydavatel, ve Staré Říši na Moravě vybudoval nakladatelství Dobré dílo (1903–1941). Na jeho činnosti se vedle Florianovy rodiny podílela řada významných českých spisovatelů, výtvarníků i kněží. Ediční řady Studium, Kurs, Dobré dílo a periodika Nova et Vetera a Archy jsou výjimečně vynalézavostí a nápaditostí, s níž Florian uváděl do českého prostředí řadu zahraničních autorů, krásou a pestroostí knižních edic i originálním myšlením svého původce. V prostředí venkovské světnice Florian kultivoval hodnoty vysoké kultury, v širokém spektru a vášnivém podání představoval osobnosti proslulé, kuriozní i zapomenuté, literáty, historiky, výtvarníky, ale i mystiky a vědce. V edicích Dobrého díla se uplatnilo nemnoho děl českých, zato nepoměrně více evropských – latinských, německých, anglických, španělských, italských, ruských a polských. Dominantní postavení ve Florianově vydavatelském díle zaujímaly francouzská literatura a francouzské náboženství, které se mu otevíraly prostřednictvím jeho přítele Léona Bloya. Vyhraněné apokalyptické a eschatologické citění ho přivedlo k postavě „mystického Napoleona“, k zájmu o Etiopii jakožto říši Kněze Jana, k mariánským zjevením a dalším ortodoxním a heterodoxním náboženským proudům 19. století.

Jitka Bednářová (* 1972) je literární historička, komparatistka a esejistka. Vystudovala bohemistiku, filosofii a srovnávací literaturu na universitách v Brně, Praze a Paříži. Působí na brněnské Filosofické fakultě. Ve svém bádání se zaměřuje na vztahy mezi francouzskou a českou literaturou, mezi literaturou a náboženstvím, zabývá se dějinami knihy v širší perspektivě kulturní antropologie i s užším zaměřením na ediční práci. K vydání připravila svazky kritických prací Ivana Slavíka, Milana Suhomela a Olega Suse, nové vydání Kryštofa Kolumba od Alberta Vyskočila, několik básnických knih Jiřího Kuběny a souborné básnické dílo Jana Zahradníčka *Knihy básní* (spolu s Mojmiřem Trávníčkem, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2001). Staroříšským hagiografiím a česko-francouzskému kultu Kryštofa Kolumba věnovala komparatistickou monografii *Svatý mořeplavec* (Brno, Atlantis 2000). Překládá filosofické a reflexivní texty z francouzštiny, především z díla Gabriela Marcela. Kniha *Josef Florian a jeho francouzští autoři* byla původně její doktorskou prací. Na pařížské Sorbonně se jí dostalo mimořádného ocenění, byla hodnocena jako „kniha, která otevírá zcela nové perspektivy“ (Marie-Elizabeth Ducreux), dílo „velmi erudované a v tom nejopravdovějším smyslu objevné, přesné myšlením i senzitivitou, vynikající velkým rozhledem i velkým osobním nasazením“.

Programy na nejbližší období

31.3. – 30.4. Výstava na Krajském úřadu Vysočina v Jihlavě:
„Život a dílo Otokara Březiny (1868 – 1929).“ Přípravuje Zora Ergensová, Radovan Zejda.

3.4. V Městské knihovně v Jihlavě v 17 hod.:

„ Miloš Dvořák o Jakubu Demlovi“ s interprety Milanem Friedlem a Jiřím Zapletalem, za hudební spolupráce se skladatelem Ondřejem Urbanem. Editor vydané knihy Miloš Dvořák o Jakubu Demlovi zájemcům knihu podepíše. Tato kniha bude v rámci autorského čtení v prodeji se slevou po skončení pořadu.

19.4. v 17 hod: Beseda s Jitkou Bednářovou, autorkou vysoce oceněné knihy Josef Florian a jeho francouzští autoři, se uskuteční **v Jaroměřicích nad Rokytnou** v Městském kulturním středisku. Možnost zakoupení této knihy v rámci autorského čtení, na závěr autogramiáda.

24.5. v 17 hod: „Miloš Dvořák o Otokaru Březinovi“ **v Jaroměřicích nad Rokytnou** v Městském kulturním středisku. Na závěr autogramiáda editora Ladislava Soldána právě vydané knihy, která bude v rámci autorského čtení k prodeji.

Výstava „Život a dílo Otokara Březiny“ se uskuteční i v Praze. Upřesnění data a místa na www.otokarbrezina.cz, nebo zájemcům z okolí Prahy. Buď to bude v ambitech u P. Marie Sněžné (vchod z Jungmannova náměstí), nebo v kostele ČČ husitské „Na Prádle“ Malé Straně.

V obou případech potřebujeme dobrovolníky, kteří by pomohli výstavu hlídat. Proto se obracíme na členy a přátele v Praze, pokud by byli schopni s touto službou pomoci, aby se ozvali, nejlépe na 721 531 291 (Jiří Höfer).

Tato výstava bude též od 6.9. do 28.9. 2008 v Jaroměřicích nad Rokytnou

25. – 26.9. Mezinárodní sympozium Otokar Březina 2008 v Jaroměřicích nad Rokytnou

25.9. v 17.30 slavnostní večer v sále předků státního zámku. Program Z díla Otokara Březiny.

26.9. v 8 hod. odjezd autobusem do Nové Říše s účastníky sympozia, návrat v 10 hod. Pro posluchače je možná účast jen do zaplnění autobusu. Cena pro posluchače do 100 Kč včetně vstupného (z toho vstupné 60 Kč!).

SPOLEČNOST OTOKARA BŘEZINY V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU

Pozvánka k účasti na druhém ročníku projektu pod názvem

DOTEKY KRÁSY 2008

česká poezie v podání mladých

Tento projekt je příležitostí především pro středoškoláky a vysokoškoláky, ZUŠ a zájmová sdružení mládeže. .

Organizace projektu:

Každá škola, nebo skupina mládeže, která se přihlásí do projektu, připraví pásmo poezie autora, na kterém se domluví s organizátorem, tj. se Společností Otokara Březiny (z toho důvodu, aby se při výměně pásma poezie mezi školami, případně mezi městy, autoři neopakovali).

Přihlášená škola požádá svůj městský případně místní úřad o patronát nad touto akcí, tak, aby se v každém městě tyto akce staly věcí veřejného zájmu.

Připravené pásmo poezie se uskuteční ve vlastní škole a také v místě sídla školy pro veřejnost. Uvítáme, když si každá skupinka vymění svůj nastudovaný program alespoň s jednou skupinou přihlášenou do

projektu. Vhodné je, aby i hudební doprovod zajistili studenti (žáci), ale není to podmínkou.

Na závěr se **25.10.2008** uskuteční přehlídka všech skupin v Jaroměřicích nad Rokytnou a pro všechny bude zajištěn program, včetně prohlídky Muzea Otokara Březiny s původním bytem básníka. Odpoledne bude slavnostní ocenění tří nejlepších skupin a beseda s osobností, která převezme záštitu, nad letošním ročníkem Doteků krásy. Přihlášeným oznámíme i jméno osobnosti, která záštitu převzala.

Cíl projektu:

Seznámení studentů i veřejnosti s českou poezií, zvláště tou, která byla po dobu vlády totalitních režimů umlčována. Doporučení autoři mj.: Otokar Březina, Jan Zahradníček, Jakub Deml, Miloš Dvořák, Bohuslav Reynek, Václav Renč, František Halas, Jiří Kuběna, Miloš Doležal,.....

Bližší podrobnosti projednáme s přihlášenými.

Jiří Höfer, za SOB

V případě zájmu prosím pište nejlépe e-mailem na adresu: hofer.j@seznam.cz nebo tel. 721 531 291.

Možno též dopisem na adresu Společnost Otokara Březiny, Březinova 46, 675 51 Jaroměřice nad Rokytnou, e-mail na studijní knihovnu při muzeu O.B. studijniknihovna@otokarbrezina.cz

Uveďte laskavě odpovědnou osobu za účast v tomto projektu a kontakty, případně návrhy, kterého básníka byste rádi představili.

Účast je možná i pro skupinky mladých z občanských sdružení nebo nestátních organizací.

— —

Beseda k výročí Matěje Lukšů 16.2.2008 v Jaroměřicích nad Rokytnou

Beseda se spisovatelem Alešem Palánem a redaktorem ČT Davidem Lukšů, pravnukem Matěje, byla předmětem velkého zájmu. Poutavou formou jsme se seznámili s řadou záznamů rozhovorů M. Lukšů s O. Březinou, z nichž většina nebyla zatím publikována. Bylo připomenuto i úsilí Dr. Vladimíra Lukšů z období kolem roku 1980, kdy usiloval o záchranu Muzea O.B., které v té době bylo v havarijním stavu. (Po jeho úmrtí byly připravovány různé varianty záchrany tak dlouho, že v roce 1990 se vážně jednalo o demolici celé budovy).

Snad všichni přítomní přijali s povděkem, že věrnost rodiny Lukšů osobě a dílu O. Březiny pokračuje i v další generaci. Oba milí hosté naznačili, že se pokusí zpracovat i filmový dokument o Matěji Lukšů a jeho přátelství s O.B. Většina účastníků zná rozhovory Aleše Palána s významnými osobnostmi, počínaje Vítem Tajovským, bratry Reynkovými a Gabrielem a Janem Floriánovými v loňském roce. I o těchto knihách rozhovorů byla řeč. (Rozhovory s bratry Floriánovými byly vydány v knize Být dlužen za duši).

Po autogramiádě jsme se rozcházelí spokojeni a s nadějí, že se podaří našim přátelům publikovat další díla, která přiblíží velkou kulturní tradici, která ještě nedávno byla odkazována k zapomenutí.

J.H.

V části „Programy“ doplňujeme text:

Výstava „Život a dílo Otokara Březiny“ se snad podaří uskutečnit i v Praze. Potřebujeme dobrovolníky, kteří by pomohli výstavu

hlídat. Proto se obracíme na členy a přátele v Praze, pokud by byli schopni s touto službou pomoci, aby se ozvali, nejlépe na tel. číslo 721 531 291 (Jiří Höfer). Předpokládáme, že výstava by byla v podzimních měsících. Upřesnění bude v srpnovém Bulletinu.

Tato výstava bude též v Jaroměřicích n. Rok. od 6.9. do 28.9. 2008.

Výzva členům a příznivcům SOB

Obracíme se na Vás s žádostí o příležitostnou pomoc při pořádání různých akcí.

Jedná se především o různé služby v průběhu Symposia v září v Jaroměřicích nad Rokytnou.

Jedná se také o potřebu zajistit drobnou pořadatelskou službu při jiných akcích a to nejen v Jaroměřicích. Jedná se hlavně o Brno, Prahu, Jihlavu, Třebíč, Olomouc, Ostravu.....

Někdy je potřeba zajistit menší sál, hudební doprovod a službu před a po pořadu.

Nejedná se o akce samoučelné, tak jako nebylo samoučelné dílo Březinovo. Přihlásili jsme se k dílu, které náš básník a myslitel nestvořil jen jako hru krásných slov a obrazů. Jeho dílo je mimořádně silným sdělením toho, co je pro člověka i pro společnost bytostně důležité. A to je na Březinově díle i na většině osobností, kterým se věnujeme to nejpodstatnější. Proto tato výzva. Ochetné spolupracovníky prosíme, aby napsali nebo zavolali a sdělili své možnosti a ochotu pomoci a také kontakty, aby byla možná operativní domluva.

J.H.

— —

SPOLEČNOST OTOKARA BŘEZINY V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU

POZVÁNKA NA MEZINÁRODNÍ SYMPOZIUM

OTOKAR BŘEZINA 2008

Záštitu převzali: **Václav Havel**,
Petr Fiala – rektor Masarykovy university v Brně,
Miloš Vystrčil – hejtman kraje Vysočina

Téma: Básnické, esejistické a korespondenční dílo, literárněvědné, komparatistické, mezioborové aj. studie, odkaz filozofický a humanitní, inspirace v hudbě a výtvarném umění, překlady...

Termín: čtvrtek a pátek **25. a 26. 9. 2008**

Místo: Jaroměřice nad Rokytnou, kraj Vysočina, Česká republika

Účast: 1. přednášející (prezentace příspěvku max. do patnácti minut), 2. posluchači

Program: Přehled přednášek bude upřesněn přihlášeným v červenci t. r.

Prezentace: 25. 9. 2008, Muzeum Otokara Březiny, 9.30-11 hodin a dále od 13:30 v sala terreně v zámku

Pietní akt u hrobu básníka v 11:15, slavnostní zahájení ve 12 hodin na jaroměřické radnici

Jednání sympozia: sala terrena, zámek

čtvrtek 25. 9. 2008: 14:00-17:00 po třech příspěvcích (15 min.), diskuse

17:30 slavnostní program v sále předků v zámku

19:00 večeře a možnost přátelského posezení

pátek 26. 9. 2008: 8:00 odjezd účastníků autobusem do Nové Říše, prohlídka klášterní knihovny, kde O. Březina studoval

10:00-15:30 přednášky s polední přestávkou na oběd
15:30 závěr sympozia

Další doplňující informace:

Příspěvky (MS Word 2003, *.rtf) do připravovaného sborníku zašlete prosím **nejpozději** do 30. 6. 2008 na e-mailovou adresu namloh@seznam.cz (Petr Holman).

Jednací řečí sympozia je čeština. Otázku tlumočení je třeba dojednat do 30. 6. 2008.

Účastnický poplatek 500 Kč. V této částce je zahrnut konferenční poplatek, sborník příspěvků a drobné občerstvení. Platba na místě.

Obědy a večere je možné zajistit v ceně do 70 Kč.

Ubytování pro přednášející v hotelu Opera v Jaroměřicích nad Rokytnou (převážně dvouůžkové pokoje) v ceně do 700 Kč.

Podrobný program bude přihlášeným účastníkům upřesněn v srpnu 2008.

Další informace zašleme e-mailem nebo poštou.

Možnost prohlídky Muzea Otokara Březiny s jeho posledním bytem.

V sobotu 27. 9. 2008 se v Jaroměřicích nad Rokytnou uskuteční výroční setkání Společnosti O. B., vítáni jsou i nečlenové jako hosté.

Jménem Společnosti Vás srdečně zve Jiří Höfer
mobil: 721 531 291, e-mail: hofer.j@seznam.cz

Doprovodné akce k sympoziu:

- výstava Život a dílo O. B. v Jihlavě, v Praze a v Jaroměřicích nad Rokytnou

vydání bibliofilie s grafikou tvůrců inspirovaných O. B.

zhudebněné texty O.B. od Ondřeje Urbana a busta O. B. od Karla Žáka

**Bulletin vychází díky finančnímu příspěví Ministerstva kultury
ČR.**

**Děkujeme sponzorům: Petr Hobza, Jaroměřice n. R.
Stanislav Hort, Třebíč**

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích n. Rok., Březinova 46, 675 51, tel.: 603760768. IČO 44065841, č.ú. 1523660379/0800; e-mail na předsedu Mgr. Jiřího Höfra: hofer.j@seznam.cz, e-mail na studijní knihovnu při Muzeu O. B.: studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Adresa našich stránek: www.otokarbrezina.cz.
Toto číslo sestavil Radovan Zejda, tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvědíká.

Ilustrace na titulní straně: Otakar Hájek

Příspěvky do č. 47 dodejte laskavě do 31.července 2008.